

DATA
in de Drechtsteden

Presentatie voor 'Hoe eet jij je data?' editie 2023

7 juni 2023

Servicegemeente
Dordrecht

Sander Brabander

Chief Data Officer (CDO)

Studie: Archeologie

Aug 2012 – jan 2015: Trainee IM / Informatiespecialist (Ajilon TTP)

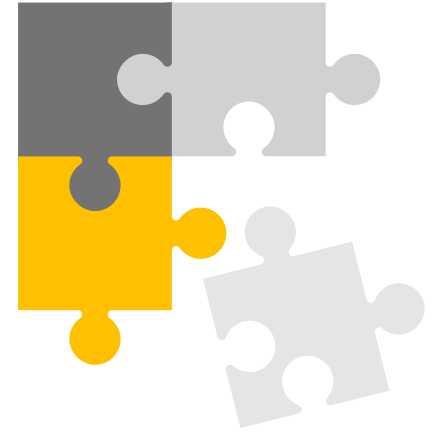
o.a. betrokken bij vorming gemeente Nissewaard

Feb 2015 – aug 2020: Business consultant (Native Consulting)

Sept 2020 – nu: CDO (Drechtsteden, nu Servicegemeente Dordrecht)

Programma voor vandaag

- 1 De Drechtsteden en onze ambities
- 2 Voorbeelden van datagebruik en bijkomende uitdagingen
- 3 Komen tot een strategie op het gebied van data
- 4 Recap en afsluiting

1 De Drechtsteden en onze ambities

**SMART DELTA
DRECHTSTEDEN**

slim · samen · vooruit

Den Haag

Rotterdam

Alblasserdam

H.I. Ambacht

Sliedrecht

Zwijndrecht

Papendrecht

**Hardinxveld-
Giessendam**

Dordrecht

Breda

Utr

Belangrijke thema's binnen de regio

Bereikbaarheid en mobiliteit:

Water, weg en spoor verbinden en bereikbaar houden

Bouwen en wonen:

O.a. 25.000 nieuwe woningen tot 2030

Werken en Economie:

O.a. 30.000 nieuwe diverse en kwalitatieve arbeidsplaatsen

Energietransitie:

Energie neutrale regio in 2050

Bestaanszekerheid

Zorg en welzijn

Veiligheid

Aantrekkelijk werkgeverschap

Slim Samen Vooruit

Slim

Door de inzet van innovatie en slimme technologie

Samen

Bedrijven, onderwijs en overheid werken samen aan de opgaven

Vooruit

Werken aan de doorontwikkeling van de regio

Data en DGW (on)bewust onderdeel van college/raadsprogramma

Voorbeeld Zwijndrecht

Gemeenteraad heeft College opdracht meegegeven om tot een meetbare programmabegroting te komen.

Samen met onderzoekers en dataspecialisten van Onderzoekscentrum Drechtsteden zijn de eerste indicatoren bepaald en wordt nu getoetst op haalbaarheid.

Wisselend ambitieniveau t.a.v. data en datagedreven werken

Bewust of onbewust aandacht voor data en datagedreven werken?

Eenduidige visie en koers?

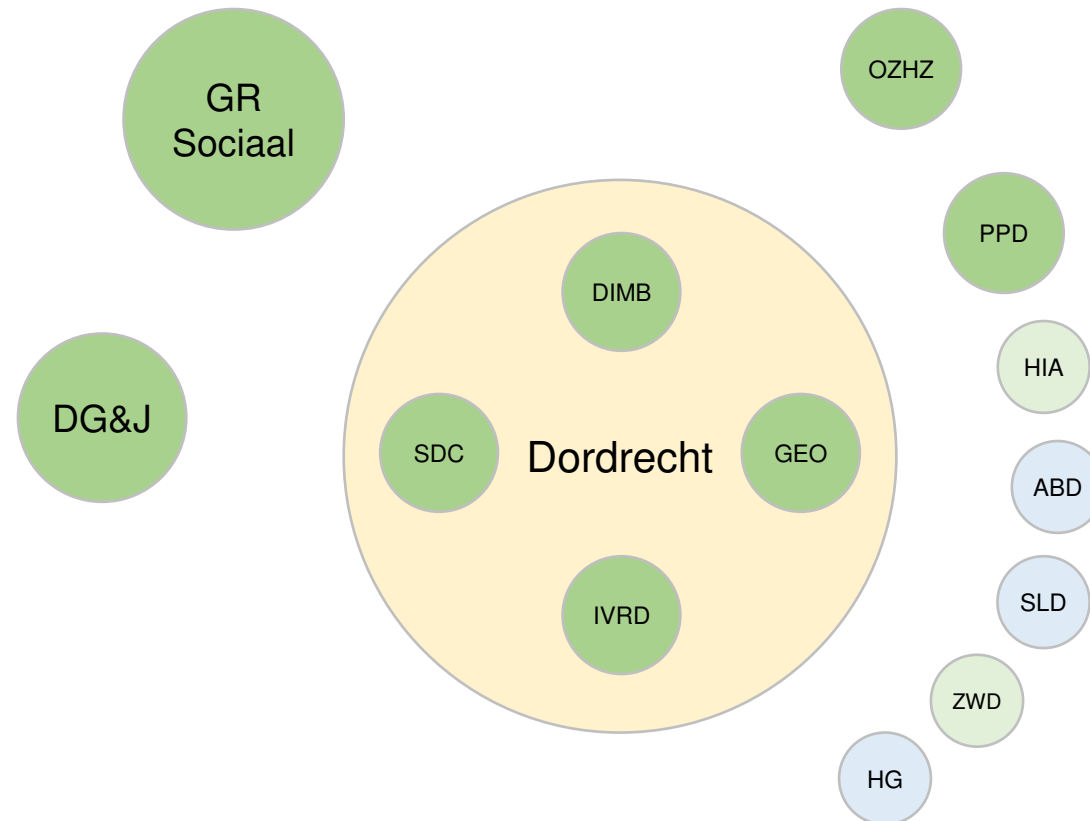

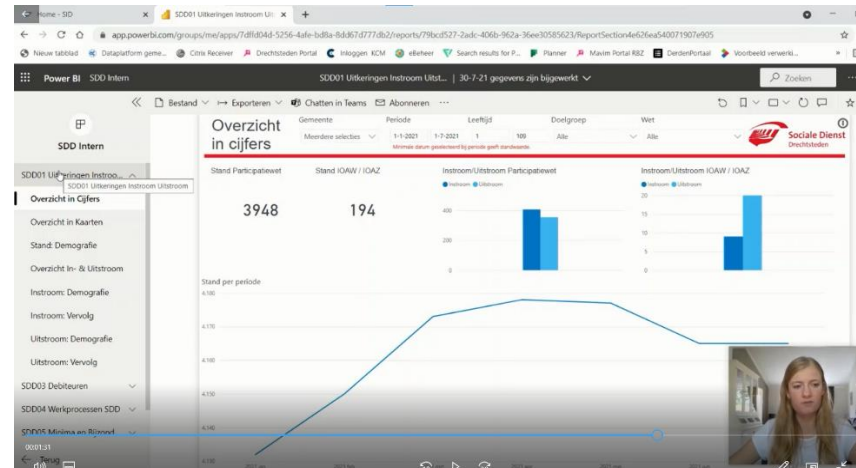
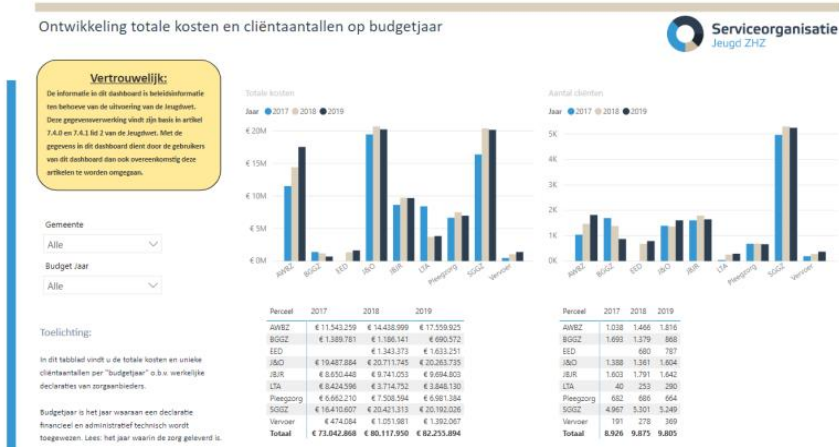
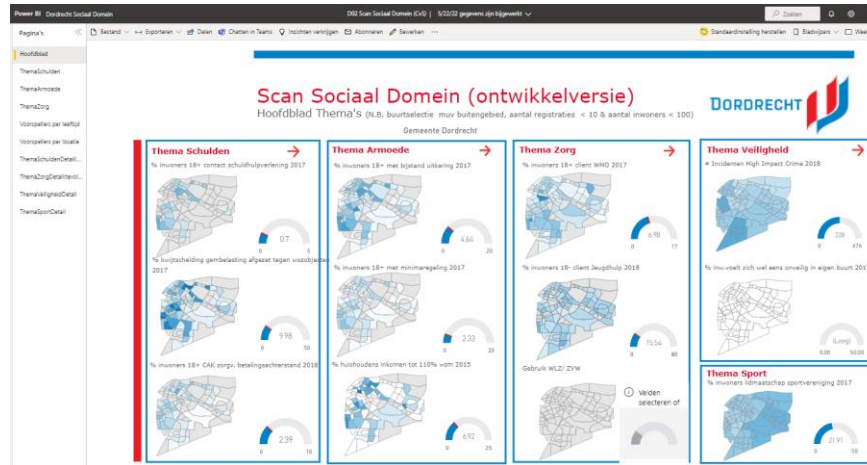
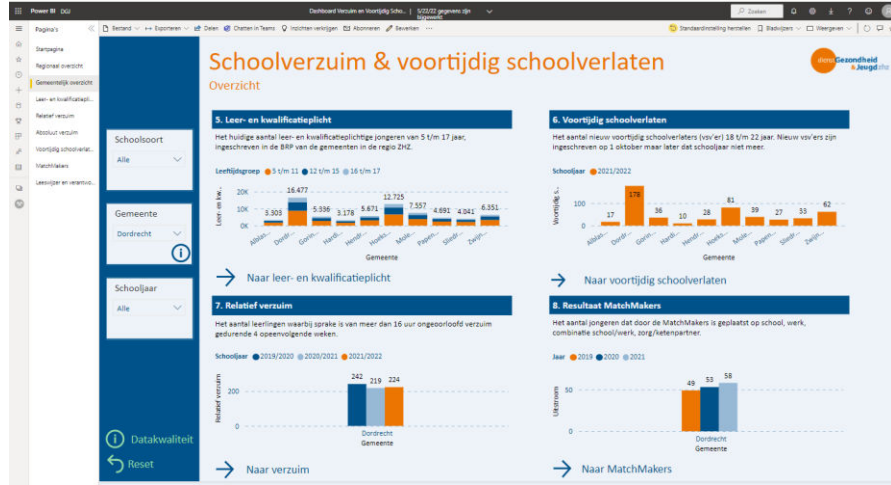
2 Samen werken aan inzicht: voorbeelden van datagebruik in de regio en bijkomende uitdagingen

Eerst nog een stapje terug...

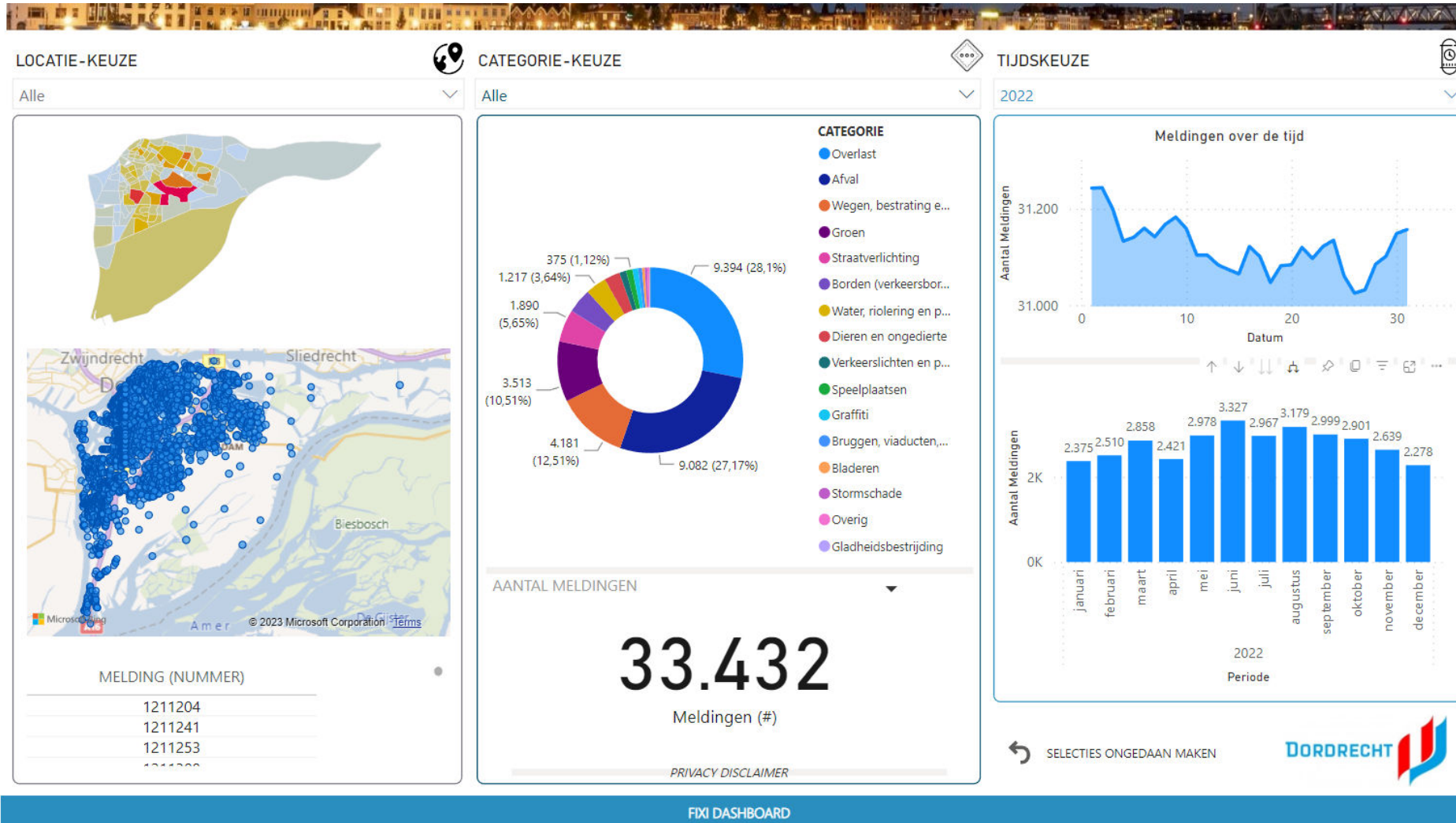
Hoe zijn we op het gebied van data nu georganiseerd in de Drechtsteden?

Inzicht in Sociaal Domein en Jeugd (GR Sociaal, DG&J, regio)

Meldingen Openbare Ruimte (Dordrecht, t.z.t. regio)

Armoede (Zwijndrecht)

Huishoudens - Laag inkomen*

Filters

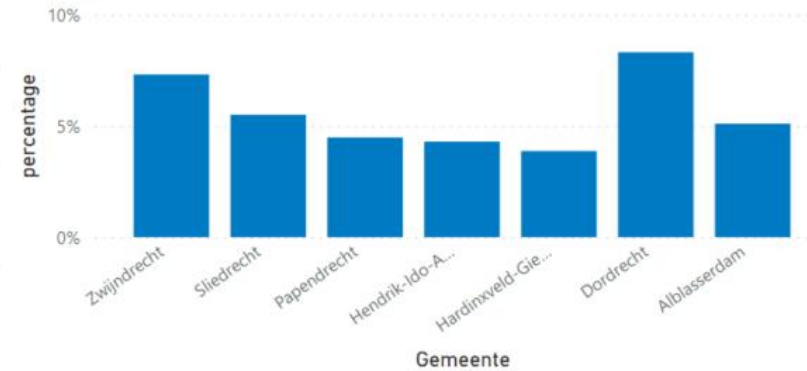
Peiljaar

Wijk, Buurt

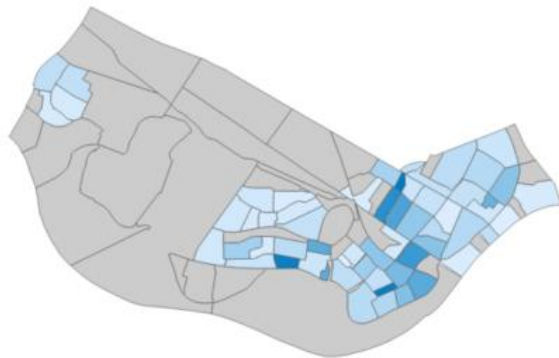
% laag inkomen per jaar

Gemeenten Drechtsteden

Huishoudens met laag inkomen

19.880

Totaal aantal Huishou...

7,32%

% Huishoudens Laag...

WijkNaam	Huishoudens	Met kinderen	% laag inkomen
Wijk 01 Walburg	4.430	29,46%	5,16%
Wijk 02 Centrum	2.280	31,36%	7,27%
Wijk 03 Noord	2.945	37,52%	11,04%
Wijk 04 Heer Oudelands Ambacht	2.510	43,82%	2,17%
Wijk 05 Kort Ambacht	3.245	36,83%	9,44%
Wijk 06 Nederhoven	2.755	37,39%	9,36%
Wijk 07 Verspreide bebouwing	75	80,00%	
Wijk 08 Bebouwde kom Heerjansdam	1.510	38,74%	2,98%
Wijk 09 Landelijk gebied Heerjansdam	130	61,54%	
Totaal	19.880	36,09%	7,32%

*Voor definitie laag inkomen, zie Rapport Informatie

Luchtkwaliteit met realtime sensordata (Dordrecht)

Toelichting

- Suggestie voor goede weergave: stel resolutie van beeldscherm minimaal in op 1920x1080 en de zoomfactor op 100%. De zoomfactor is in te stellen door cursor buiten het kaartvenster te plaatsen en daarna de Ctrl-toets ingedrukt te houden en vervolgens op 4 of 1 te drukken.
- Kies in de [Blauwe balk](#) boven de zender waarvan de gegevens moeten worden getoond in de grafieken.
- Eventueel is het mogelijk om rechtstreeks de datum/tijd-periode in te stellen.
- In het kaartgedeelte staan rechts nog 2 toets, namelijk:
 - zoom naar beginkaart
 - legende weergeven

Disclaimer

Voor meer informatie zie IMEC.

Gemiddelde laatste temperatuur

Gemiddelde laatste Luchtvochtigheid

Süktofdioxide van geselecteerde sensor en datum

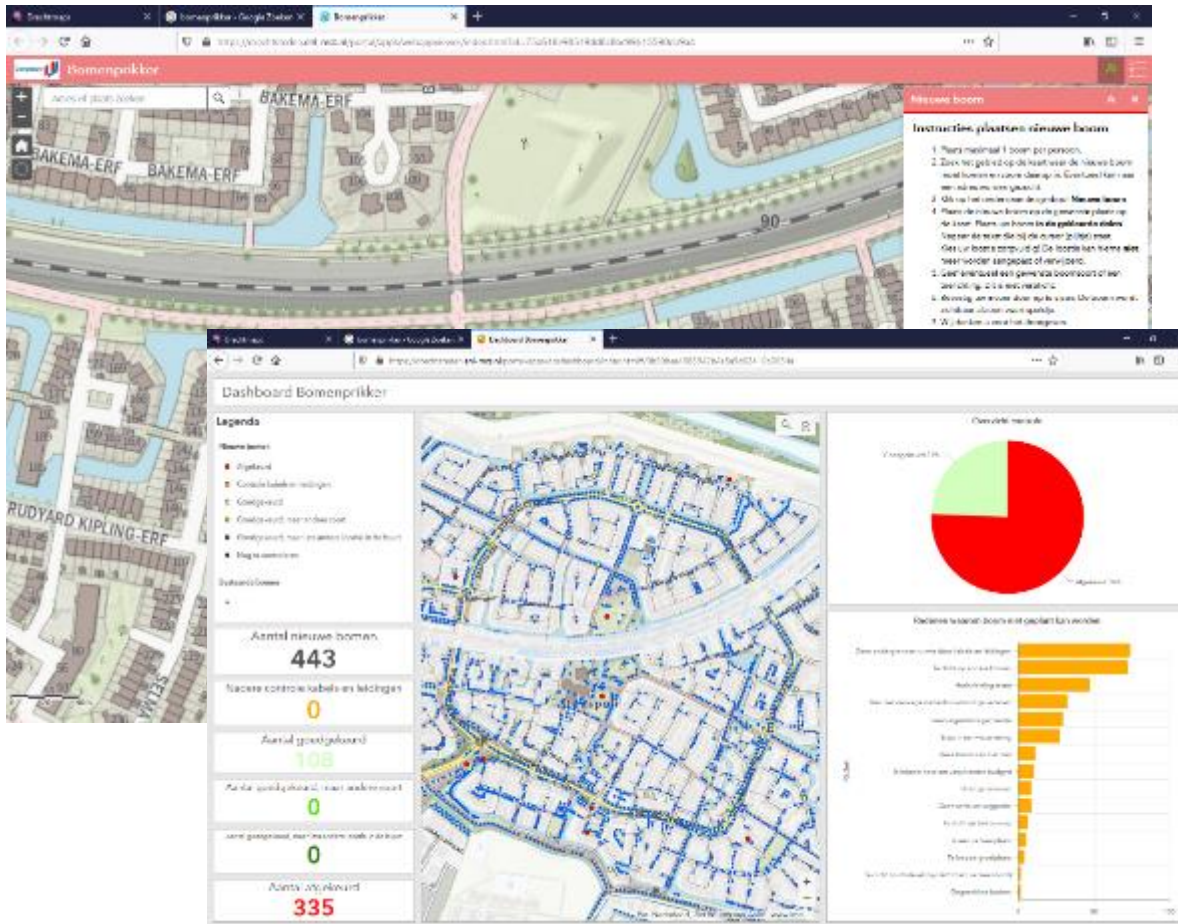
Geen gegevens

Laatste temperatuur van hoog naar laag	
S07, 27/1/2021 15:00, 6.63 °C	
S10, 27/1/2021 15:00, 6.59 °C	
S01, 27/1/2021 15:00, 6.53 °C	
S12, 27/1/2021 15:00, 6.46 °C	
S03, 27/1/2021 15:00, 6.45 °C	
S02, 27/1/2021 15:00, 6.43 °C	
S11, 27/1/2021 15:00, 6.42 °C	
S15, 27/1/2021 15:00, 6.41 °C	
S09, 27/1/2021 15:00, 6.41 °C	
S08, 27/1/2021 15:00, 6.39 °C	
S04, 27/1/2021 15:00, 6.38 °C	
S13, 27/1/2021 15:00, 6.35 °C	

Temperatuur van geselecteerde sensor en datum

Luchtvochtigheid van geselecteerde sensor en datum

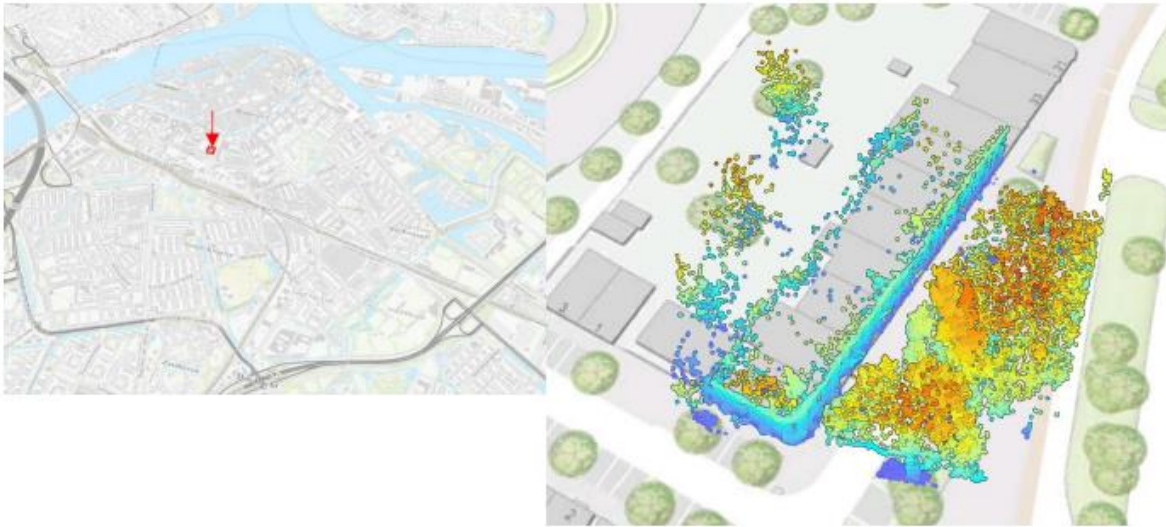
Participatie met Bomenprikker (Dordrecht)

Dordtse 'bomenprikker' is al vol

De gemeente Dordrecht lanceerde deze week de 'bomenprikker', waarmee inwoners konden aangeven op welke plek in de stad zij een boom geplant zouden willen hebben. Dit gebeurde zo massaal dat de bomenprikker alweer op slot gaat.

3D visualisaties (Dordrecht, Papendrecht)

Treetracker voor actuele boom informatie (Dordrecht)

Regie op ondergrond / Pilot BRO (Papendrecht)

Regie op de ondergrond in Papendrecht

3D pilot BRO

Kennisopbouw

Uitdagingen voor regie

Klimaatadaptatie

Warmtenet

WKO's

How To

BRO - Basisregistratie Ondergrond

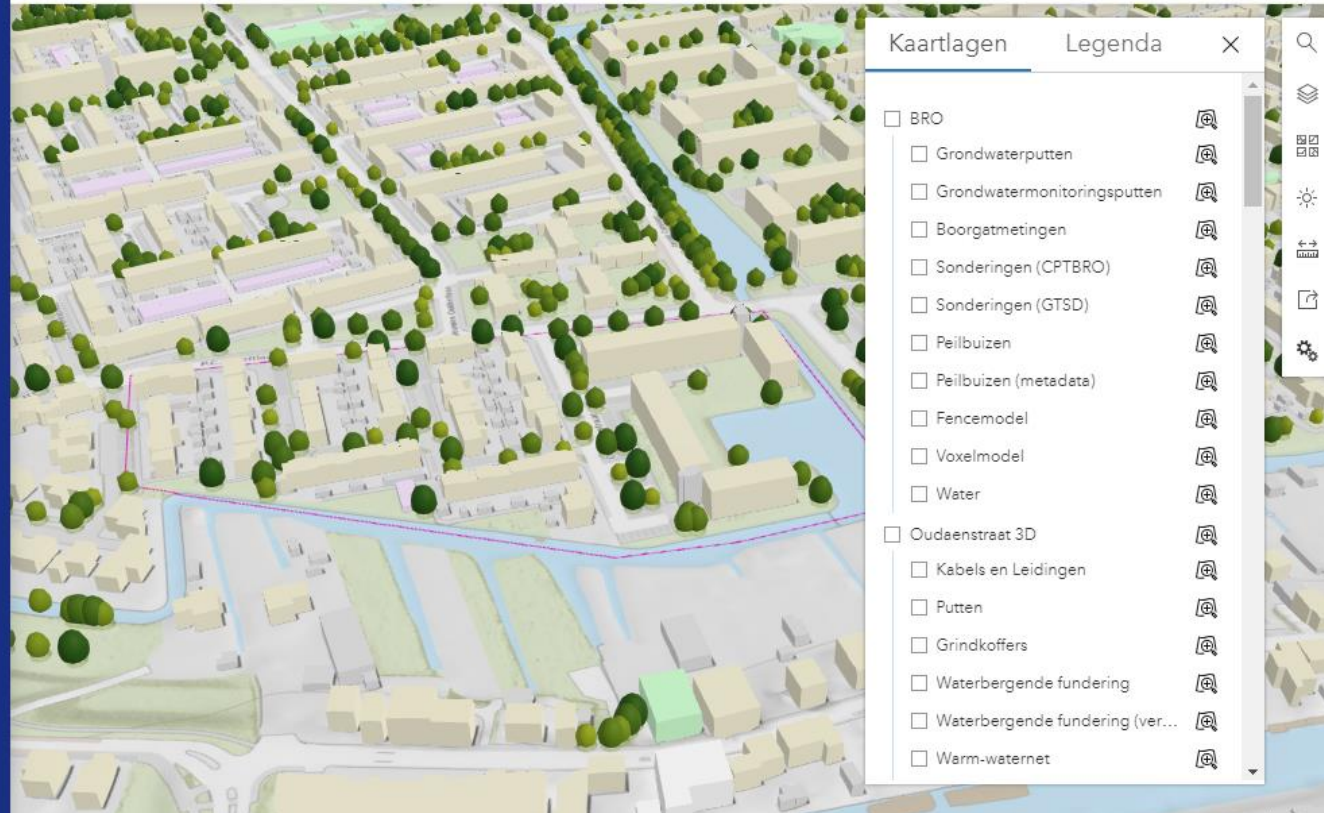
Start ▾ BRO 🏠

👤 Aanmelden

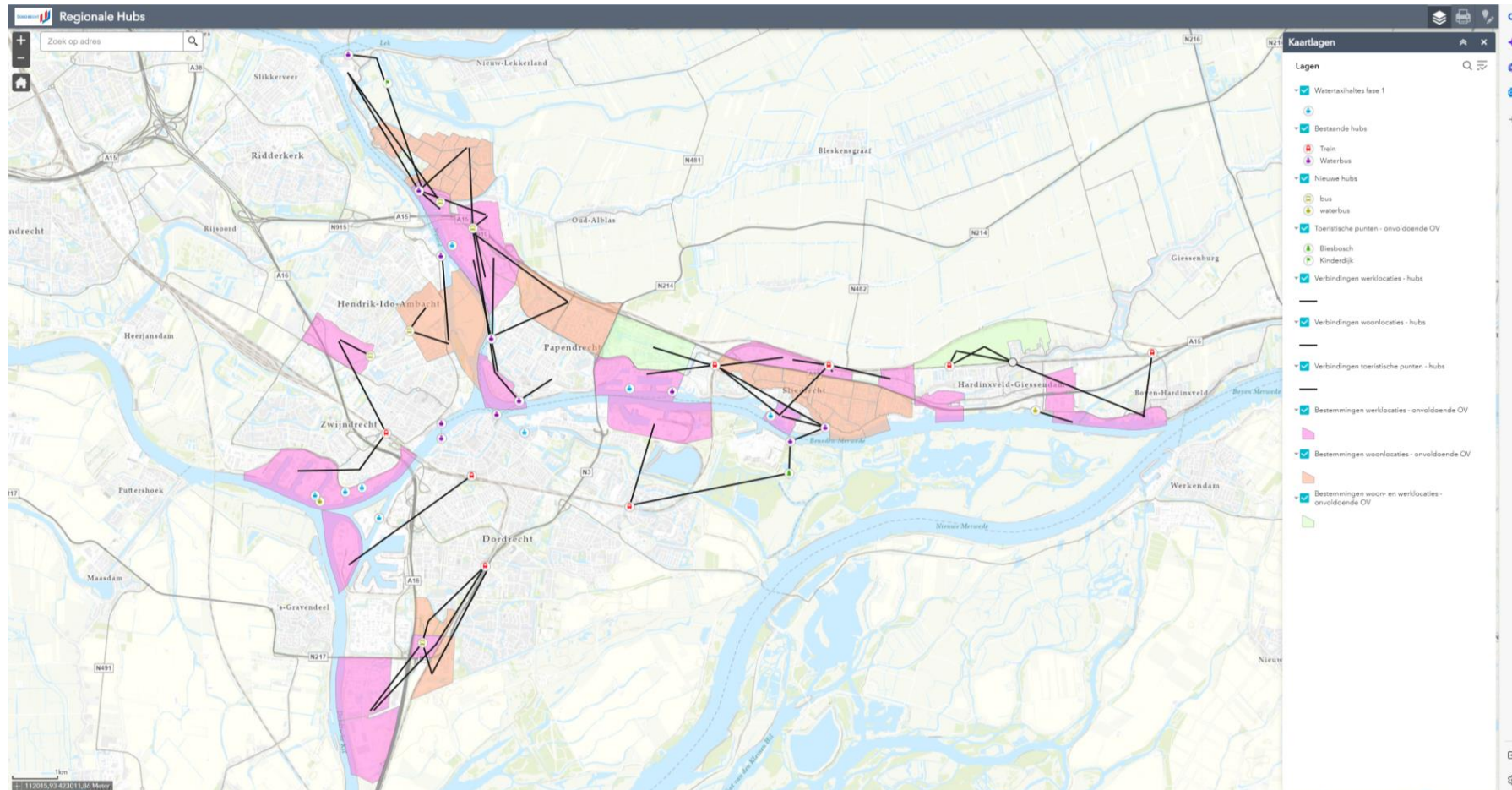
Klimaatadaptatie: Extra ruimte voor water

Project Oudaenstraat

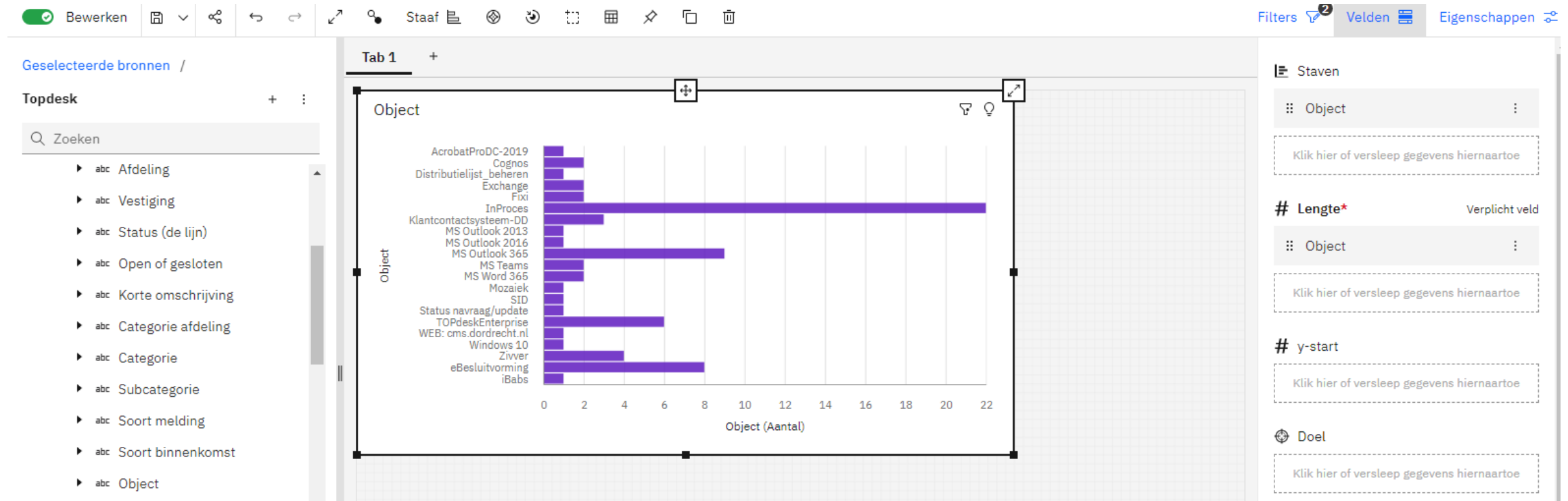
De Papendrechtse Oudaenstraat en directe omgeving zijn illustratief voor een aantal uitdagingen die men in Papendrecht kent in relatie tot de ondergrond. Papendrecht is een zettingsgevoelig gebied (de ondergrond zakt letterlijk 1cm per jaar) en de ondergrond bestaat vooral uit klei en veen. Daardoor wordt regenwater slechter door de bodem afgevoerd dan bij zandgrond.

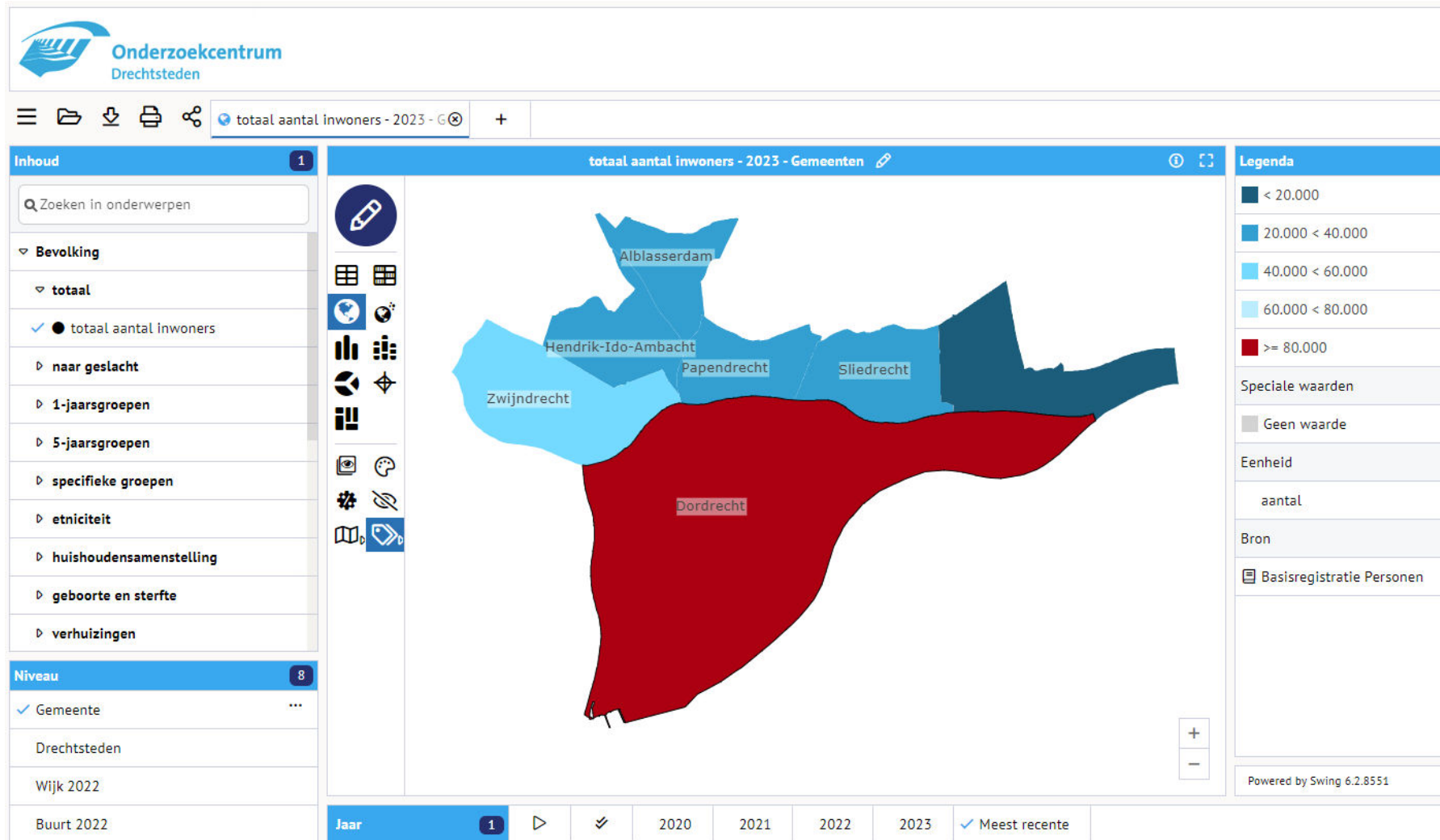
Regionale OV hubs in beeld

Self-service BI voor Bedrijfsvoering (Dordrecht)

Self-service Buurtmonitor, o.a. voor inwoners (regio)

Publicatie open data (regio)

The screenshot shows the open data portal for Papendrecht. At the top, there is a navigation bar with 'Datasets', 'Thema's', and 'Organisaties' tabs, and a globe icon. Below the navigation bar is a search bar with the placeholder text 'Voer zoekterm in' and a magnifying glass icon. Under the search bar, there is a 'Filters >' link. The main content area displays six data publication cards in a 2x3 grid. Each card includes a title, the organization name 'Organisatie Gemeente Papendrecht', a description, and options to 'Download' or view as a 'Tabel' (Table). The cards are: 1. Gemeentegrens Papendrecht (Beschrijving: Bestand over een geografisch afgebakend (administratief) gebied, in dit geval de gemeente...; Download icon; Laatste update: 27 september 2022; Paginabezoeken: 93). 2. Oplaadpalen Papendrecht (Beschrijving: Overzicht van de locaties van oplaadpalen in de openbare ruimte, in Papendrecht. De palen zijn bedoeld voor...; Download and Tabel icons; Laatste update: 27 september 2022; Paginabezoeken: 93). 3. Zitbanken Papendrecht (Beschrijving: Overzicht van de zitbanken in de openbare ruimte in Papendrecht, zoals opgenomen in het...; Download and Tabel icons; Laatste update: 27 september 2022; Paginabezoeken: 51). 4. Aantal banen naar bedrijfstak, Papendrecht (Beschrijving: Het...; Download icon; Laatste update: 27 september 2022; Paginabezoeken: 93). 5. Afvalbakken Papendrecht (Beschrijving: Afvalbakken en afvalcontainer gemeente...; Download icon; Laatste update: 27 september 2022; Paginabezoeken: 93). 6. Autobezit in Papendrecht (Beschrijving: Gegevens met betrekking tot het aantal...; Download icon; Laatste update: 27 september 2022; Paginabezoeken: 51).

3 Zoek de rode draad: komen tot een strategie op het gebied van data

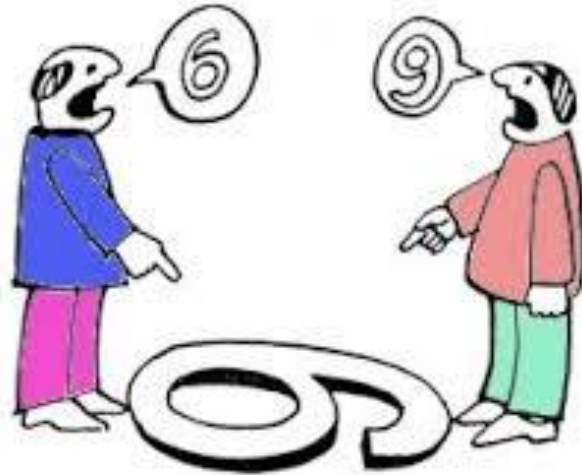
Verschillende perspectieven

Focus op risico's,
compliance en
verantwoord
gebruik

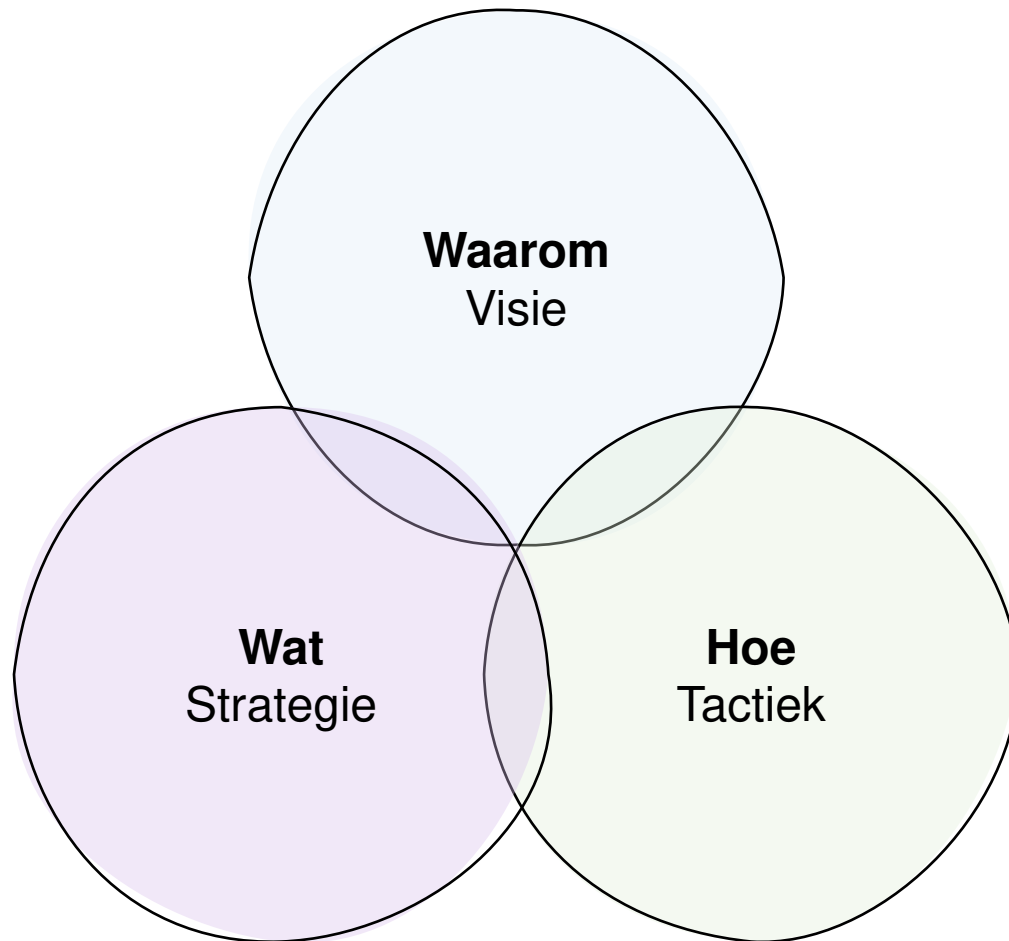
Focus op
innovatie,
experimenteren
en hoge ambities

Focus op de
medewerkers

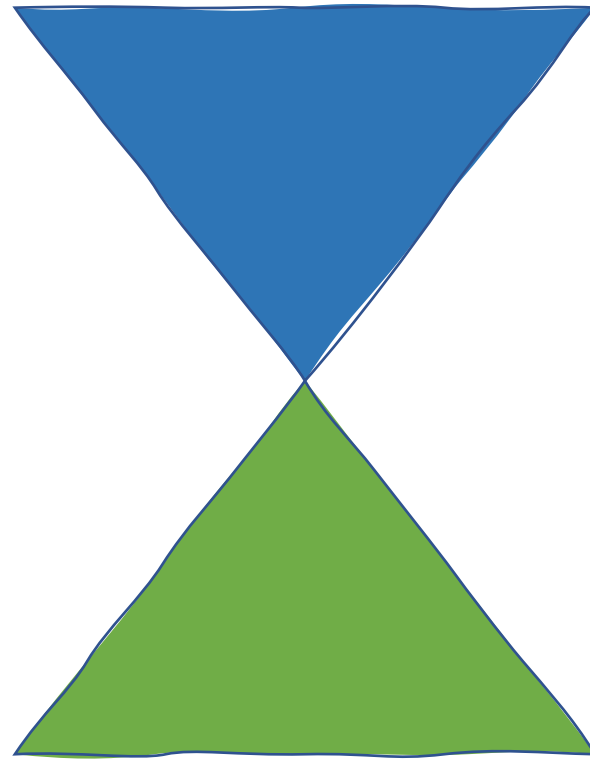
Focus op
maatschappij

Doorontwikkeling vraagt om samenhangende aanpak...

...en het combineren van een Top-down en Bottom-up aanpak

Ambities
Doelen
Wet- en regelgeving
Overige ontwikkelingen

Behoeften
Pijnpunten

Wet- en regelgeving (NL en EU)

Ontwikkelingen VNG / Rijk / etc.

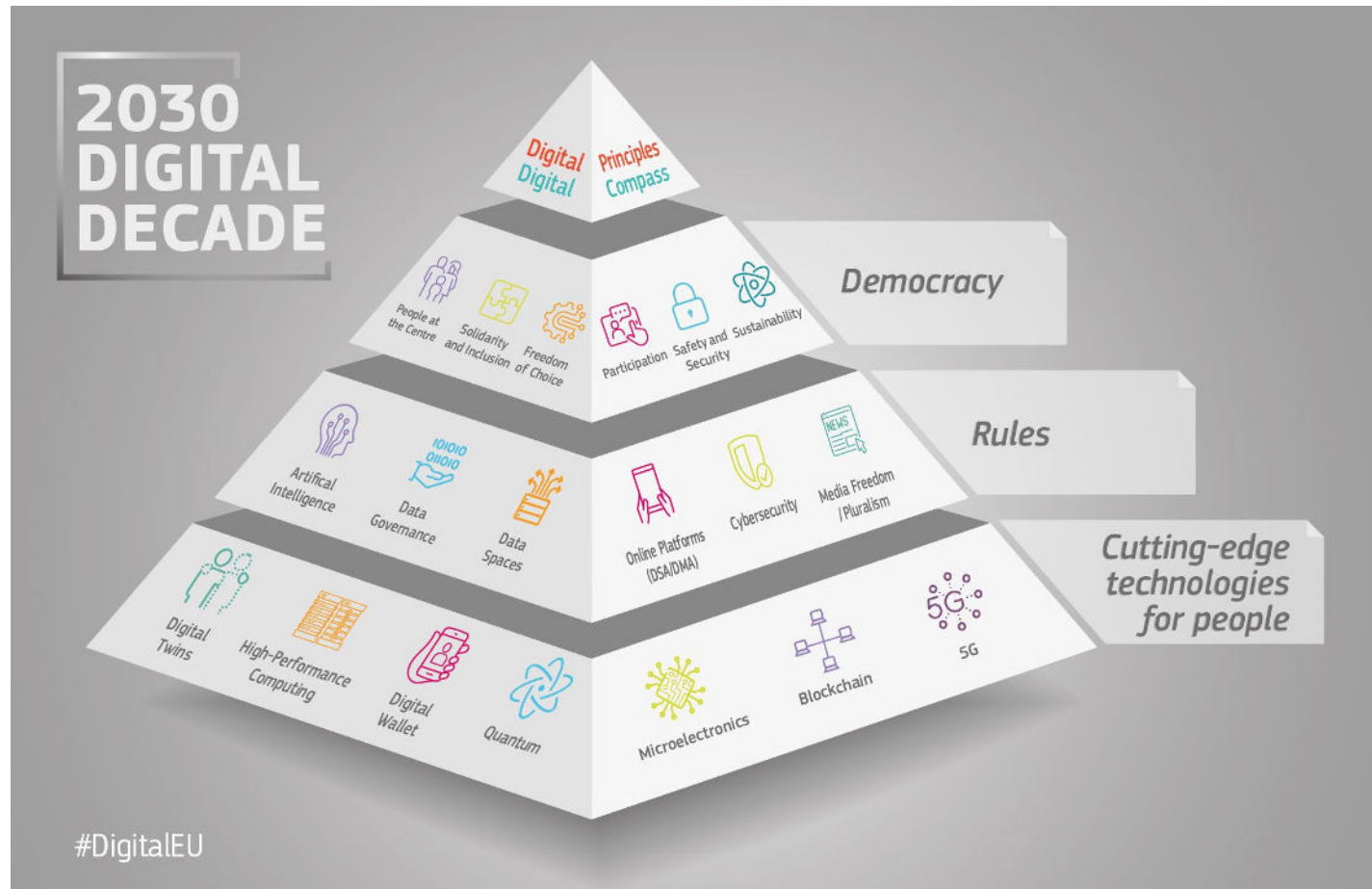
Eigen doelen en ambities

Maatschappelijke ontwikkelingen

Technologische ontwikkelingen

Interne behoeften

Belangrijke internationale ontwikkelingen

Ambities en doelen

Meer woningen
Extra banen
Betere bereikbaarheid
Nieuwe energie
Betere zorg
Duurzame maatschappelijke meerwaarde leveren
Kwalitatief hoogwaardige dienstverlening
Wendbaarheid en flexibiliteit
Efficiënte uitvoering
Aantrekkelijke werkgever
Betrouwbare en veilig gemeente
Onderbouwde beslissingen maken en beleid opstellen
....

Wet- en regelgeving

Wet Open Overheid
Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer
Wet Politiegegevens
Wet hergebruik overheidsinformatie
Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden
Wet Aanpak meervoudige problematiek Sociaal Domein
Wet Inburgering 2021
Participatiewet
Jeugdwet
Archiefwet 2021
AVG
Omgevingswet
EU Data Act
EU Data Governance Act
....

Andere (inter)nationale ontwikkelingen

Principes voor de digitale samenleving
Common Ground
Data Agenda Overheid
Nederlandse Digitaliseringsstrategie

Interbestuurlijke Datastrategie
VNG Datastrategie (in wording)
Europese Datastrategie
G40 Smart City

Digital Decade 2030
Code Goed Digitaal Openbaar Bestuur
Richtlijnen voor het toepassen van algoritmen door overheden
....

Koggenland

Gemeente Koggenland
College Uitvoeringsprogramma

Collegeprogramma
2022-2026

Verbinden
Verbeteren
Vernieuwen

Gemeente
EDAM
VOLENDAM

Gemeente
Waalwijk

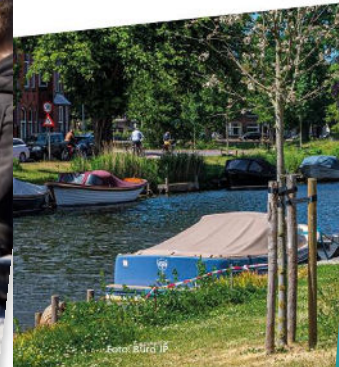
MST

Samen leven in Leiden

Beleidsakkoord Gemeente Leiden 2022-2026

GroenLinks, D66, PvdA en CDA

In het hart
Coalitieakkoord 2022-2026

Gemeente
De Ronde Venen

Pijnpunten

- Data wordt op verschillende plekken (dubbel) vastgelegd
- Kwaliteit van data niet altijd goed en/of bekend
- Veel handmatige acties
- Standaarden niet voldoende toegepast of niet aanwezig
- Technische problemen (performance, verbindingen)
- Spelregels rondom het gebruik van data nog niet altijd even duidelijk
- Dataclassificatie niet ingericht
- ...

WAAROM
(bottom-up)

Behoeften

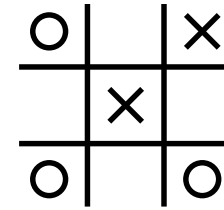
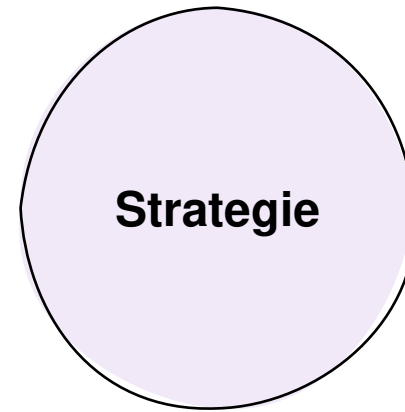
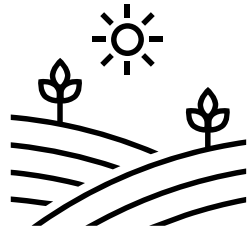
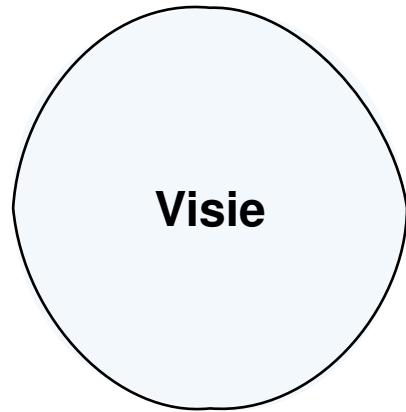
- **Inzicht in trends, ontwikkelingen, werk, etc.**
- Inzicht in waar we welke data hebben staan
- Data beter, maar verantwoord, ontsloten en toegankelijk
- Duidelijkheid over wie wat mag met welke data (kaders en spelregels)
- Duidelijkheid over rollen en verantwoordelijkheden op het gebied van Data
- Duidelijkheid over wie waarmee bezig is
- Bewustzijn en datageletterdheid verbeteren
- Ethiek borgen
- Meer datacentrisch i.p.v. applicatiegericht denken en werken
- ...

Samenvattend

- Aansluiting op de belangen van de organisatie is essentieel
 - Verschillende perspectieven om vanuit te kijken
 - Zoek het perspectief wat voor jouw situatie het beste werkt
 - Of combineer perspectieven voor een integrale benadering
- Formuleer een passende visie statement; beschrijf de toekomst

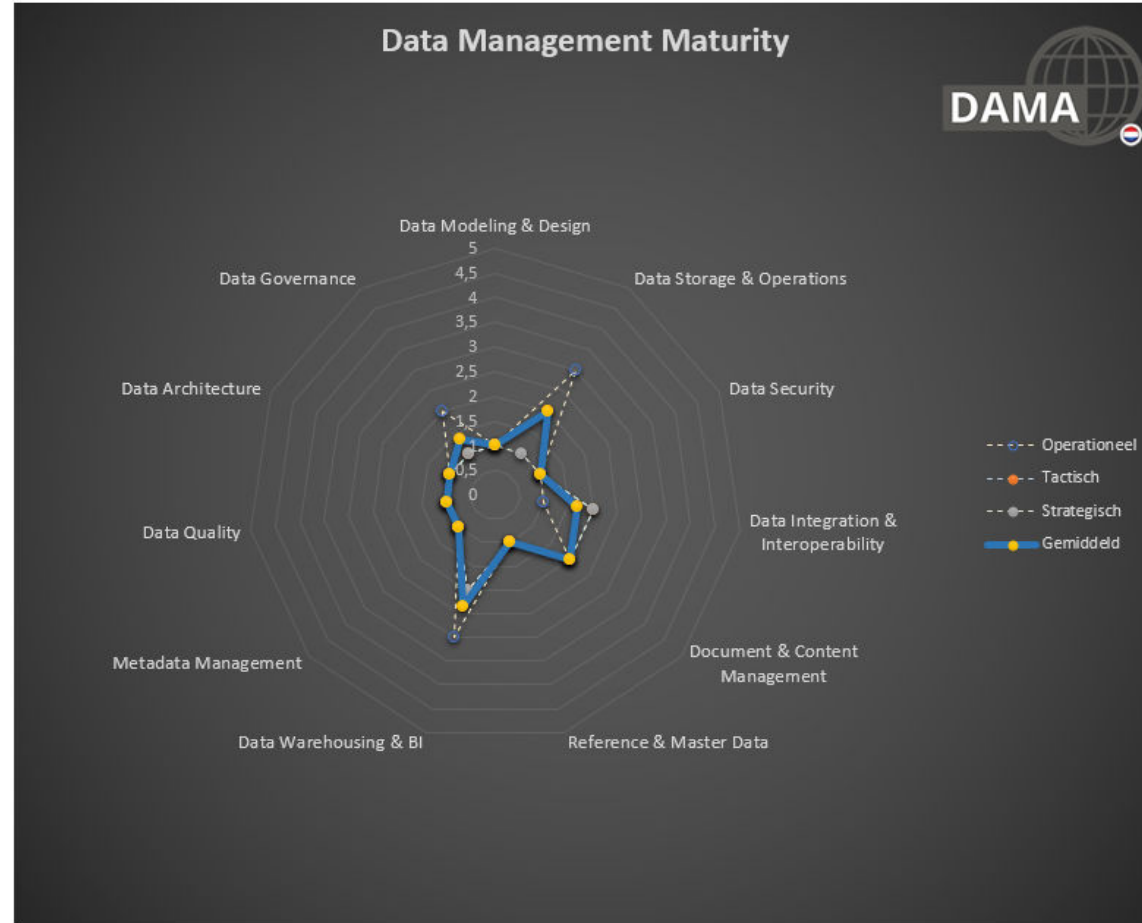

Van

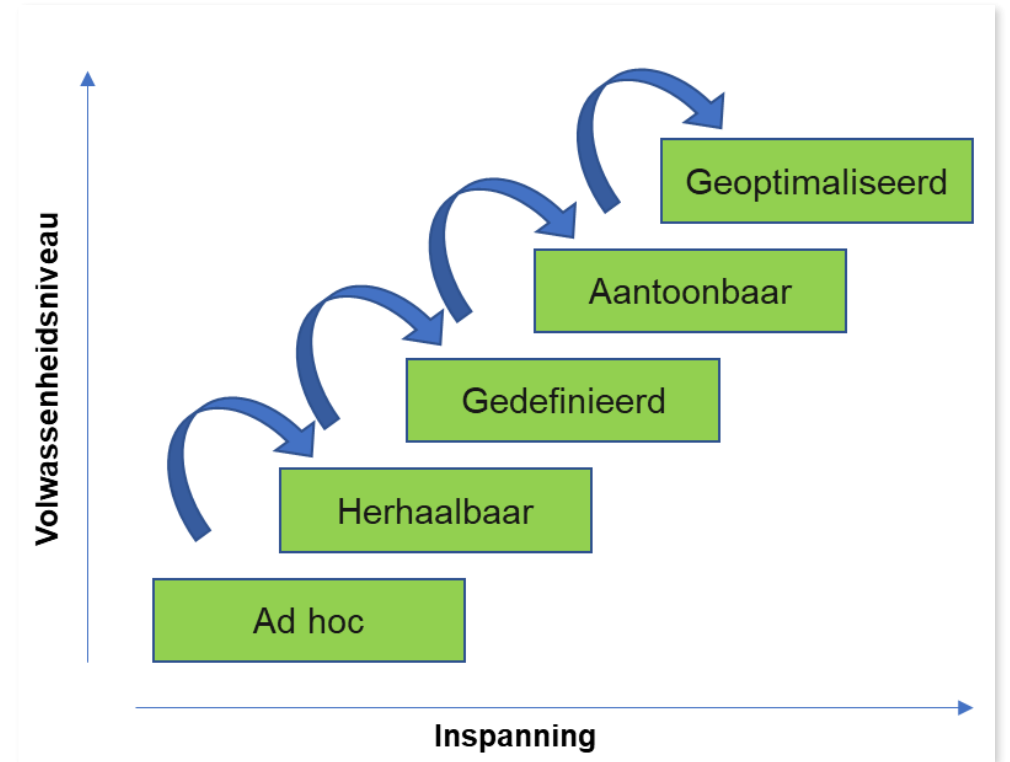
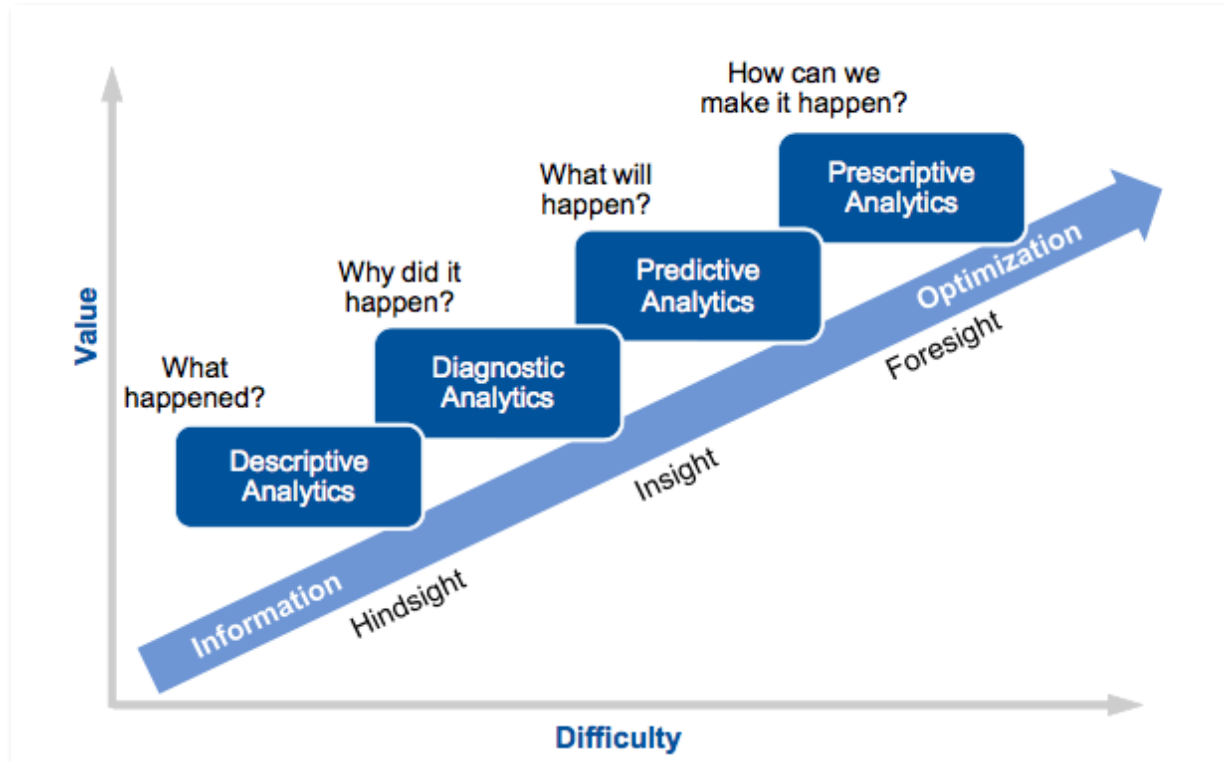

Data volwassensheidsscan, bijv. die van DAMA-NL

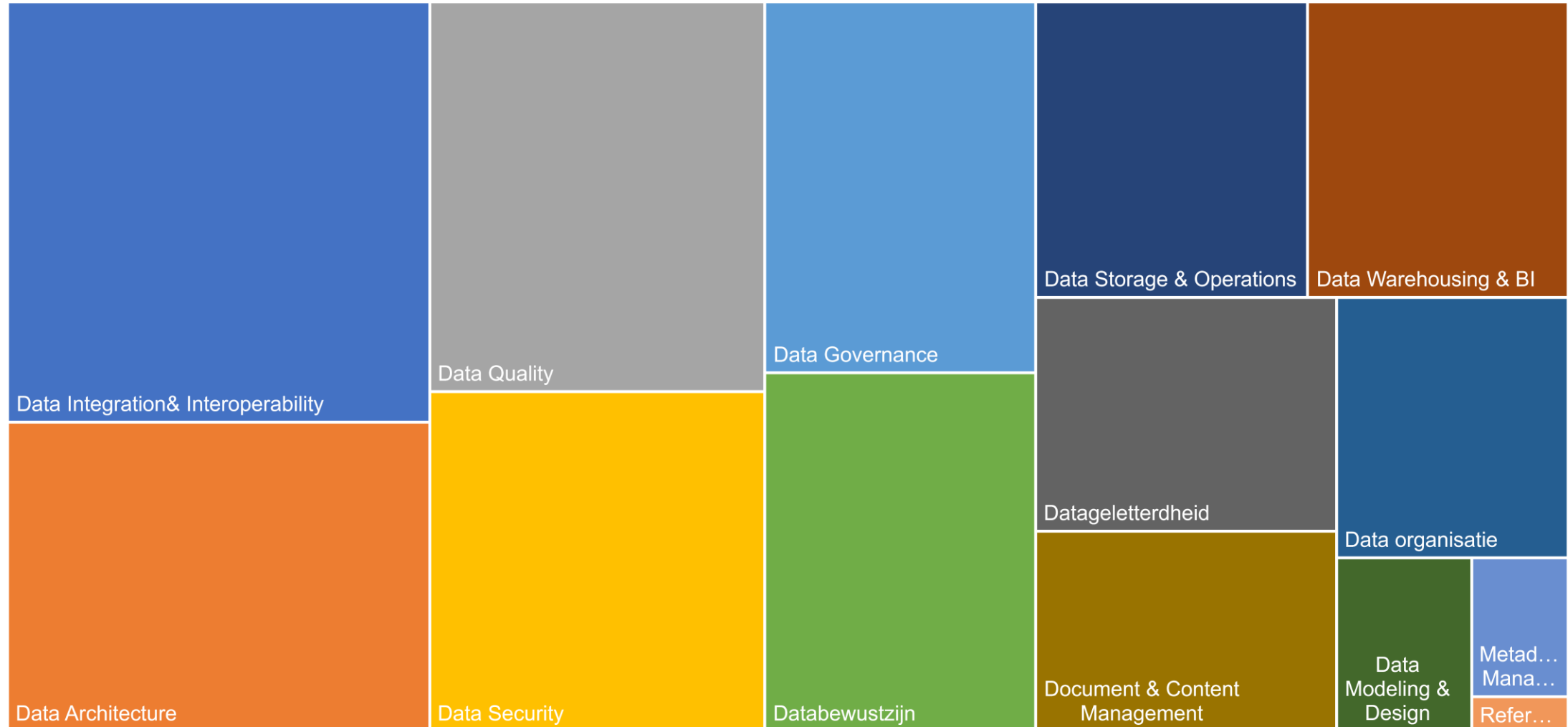
	Operationeel	Tactisch	Strategisch	Gemiddeld
Data Modeling & Design	1	1	1	1,0
Data Storage & Operations	3	2	1	2,0
Data Security	1	1	1	1,0
Data Integration & Interoperability	1	2	2	1,7
Document & Content Management	2	2	2	2,0
Reference & Master Data	1	1	1	1,0
Data Warehousing & BI	3	2	2	2,3
Metadata Management	1	1	1	1,0
Data Quality	1	1	1	1,0
Data Architecture	1	1	1	1,0
Data Governance	2	1	1	1,3

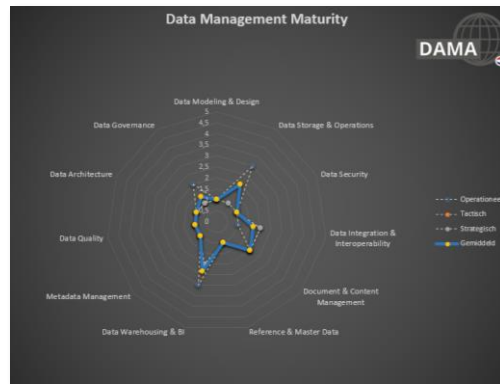
Bepaal ook gewenst niveau van kunnen

Rode draad a.d.h.v. DAMA DMBok raamwerk

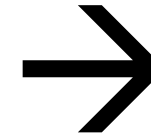
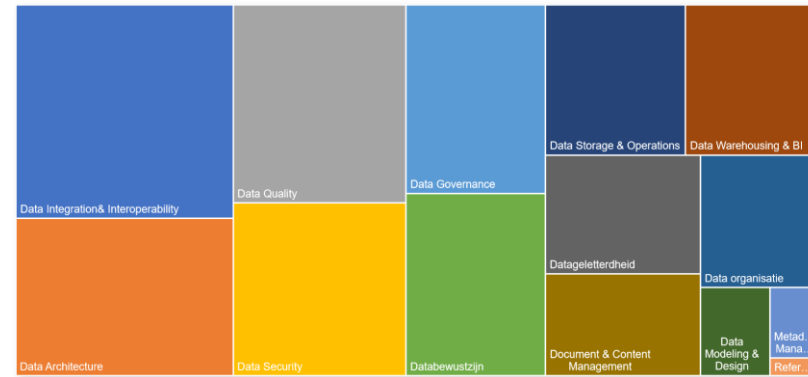

Volwassenheid

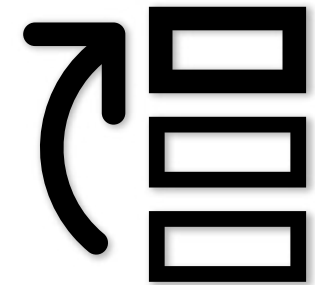

+

Rode draad

Prioriteit

Samen e.e.a. vertalen naar data doelen

Met een brede groep hebben we de vraag gesteld:

Welke doelen kunnen we stellen om invulling te geven aan doelen, ambities en behoeften of e.e.a. te *enablen*?

Ook hier een rode draad.

Dit leverde een set aan doelen op

Data governance inrichten/optimaliseren

Data kwaliteit op orde

Maatschappelijke waarde leveren met datagedreven werken

Datageletterdheid

Optimalisatie data-uitwisseling in de keten

Toekomstproof dataplatform

Verantwoord gebruik borgen

Data organisatie inrichten/verbeteren

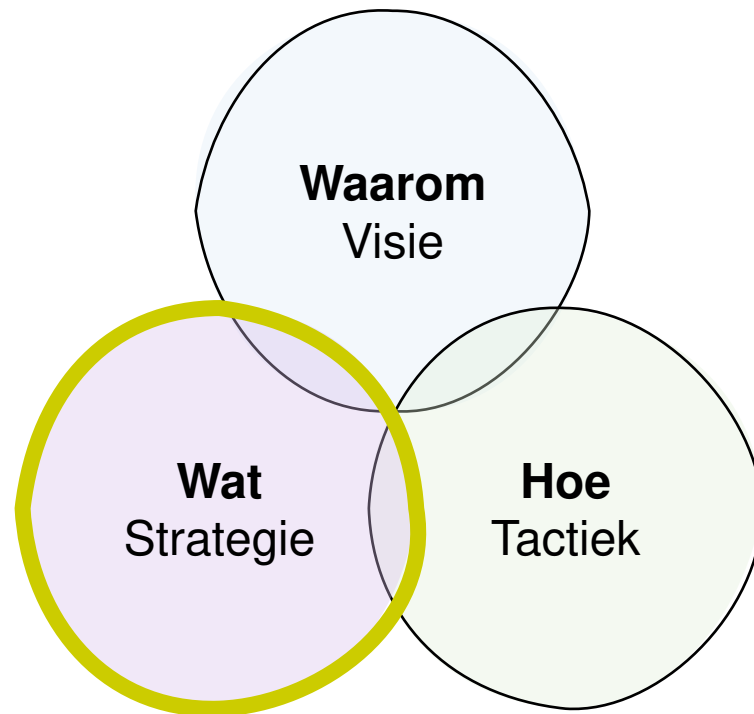
Doorvertaling naar concrete doelstellingen

“Voor ten minste de top 40 meest belangrijke datasets bepalen we kwaliteitscriteria en richten we monitoring in.”

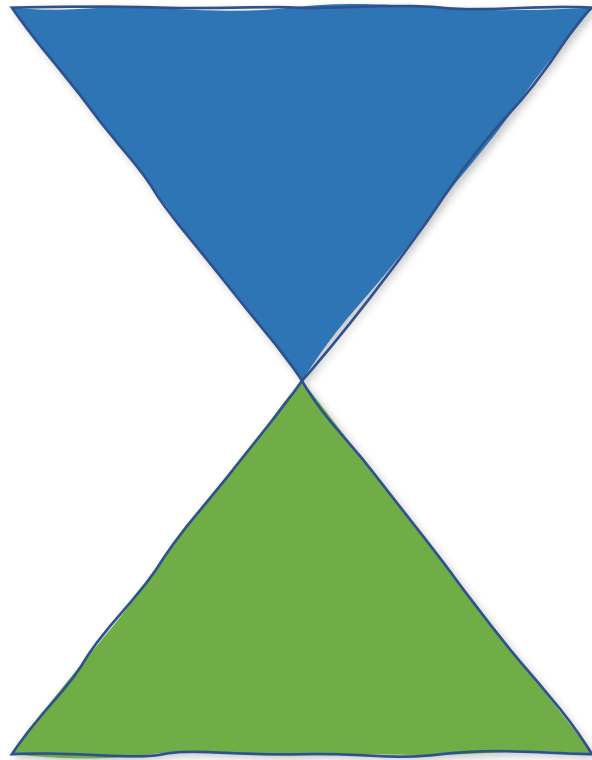
“Uitbreiding en optimalisatie van functionaliteit van het bestaande dataplatform om te kunnen voorzien in toekomstige behoeften, zoals streaming data (vanuit bijv. sensoren) en geodata.”

“50% van alle medewerkers heeft een voor hun rol passende training gevolgd en is in staat datavaardigheden in de praktijk toe te passen in zijn/haar werk.”

Hoe pakken we dit vervolgens aan?

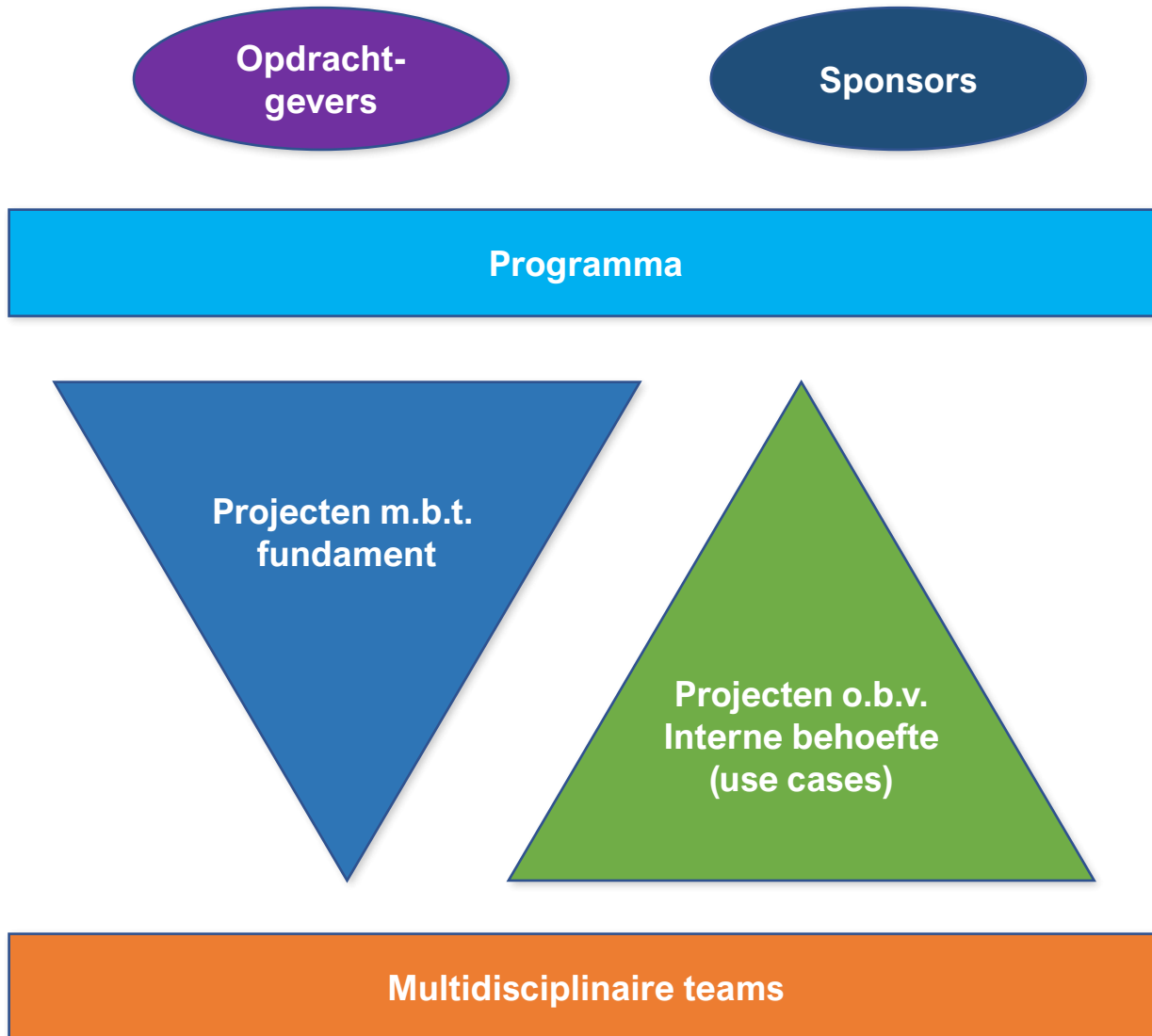
Ook hier weer gecombineerde Top-down en Bottom-up aanpak

Bouwen aan
het fundament

Concrete use cases
Kleinschalig, daarna
opschalen

Aanpak die we nu binnen Dordrecht aan het invullen zijn

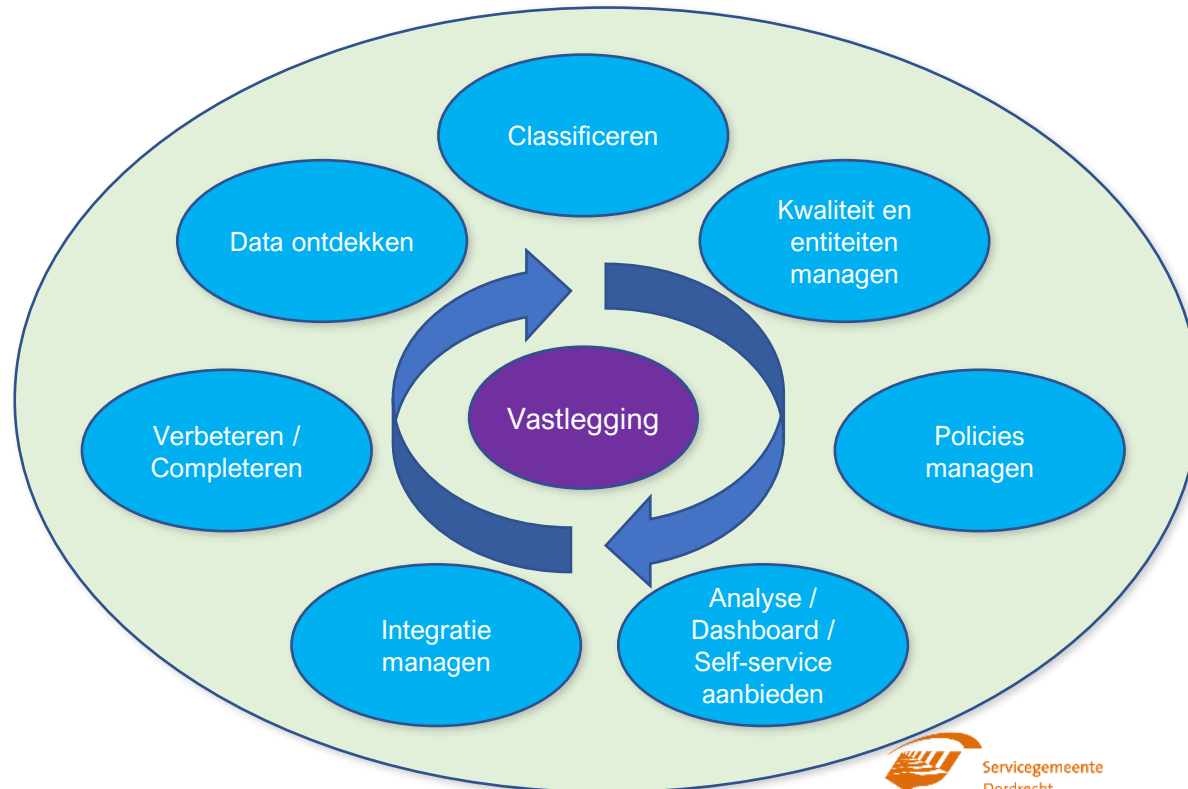
Werkwijze

- Combinatie van traditioneel (waterval) programma/projectmanagement en meer agile werken
- Traditionele aanpak op programma als geheel
- Meer Agile aanpak op projectniveau
- DataOps-proces voor ontwikkeling dataproducten
- Multidisciplinaire teams verantwoordelijk voor ondersteunen bij projecten en productontwikkeling

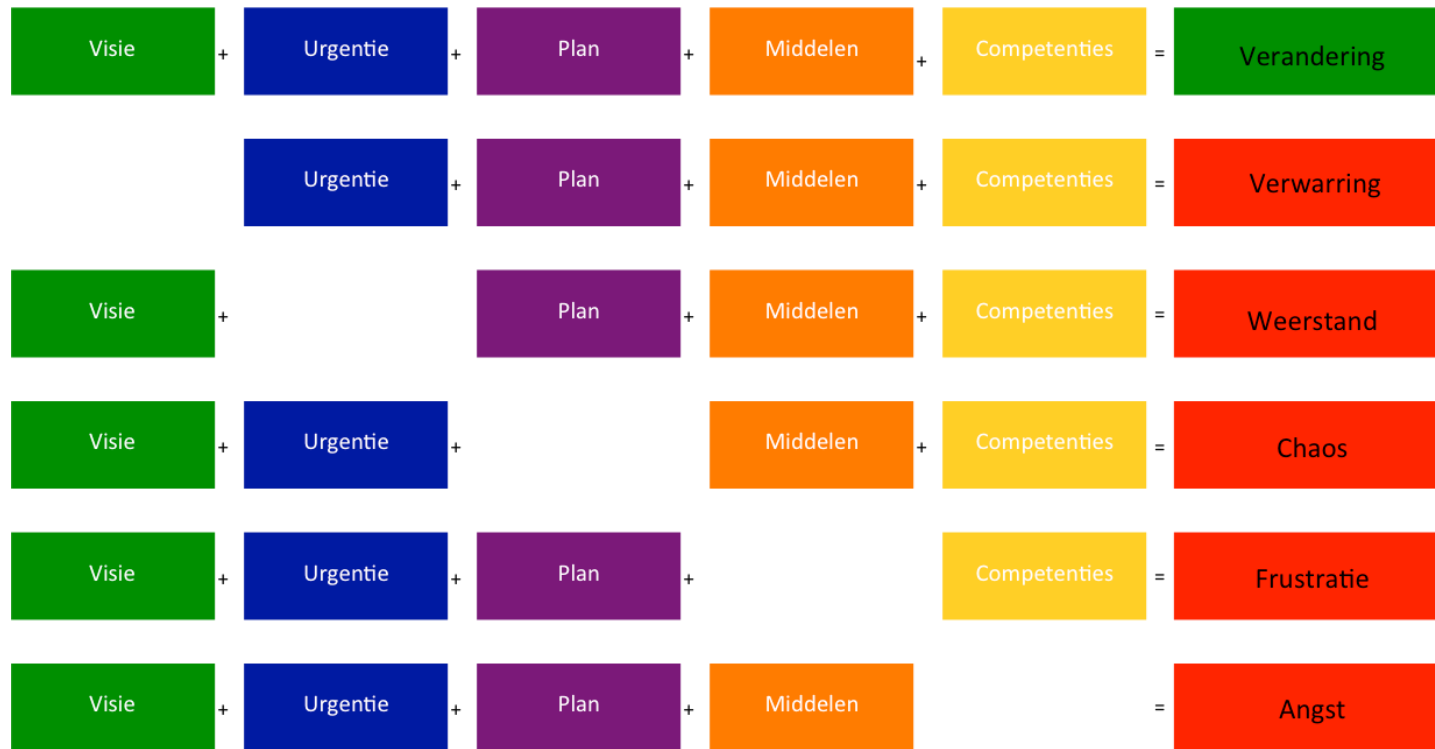
- Als de werkwijze voor productontwikkeling succesvol is, in de lijn inrichten t.b.v. use cases buiten programma

Wat is DataOps?

DataOps is een methodologie die Agile ontwikkelingsprincipes, DevOps-praktijken en gegevensbeheer combineert om het proces van gegevensanalyse en levering te stroomlijnen. Het richt zich op het verbeteren van de snelheid, nauwkeurigheid en efficiëntie van de gegevenslevenscyclus, van gegevensinname tot implementatie en monitoring.

Verandermanagement

Model van Knoster (1991)

4

Recap en afsluiting

Dank jullie wel!

Sander Brabander
Chief Data Officer (CDO)

Voor vragen of contact:
slg.brabander@drechtsteden.nl

Servicegemeente
Dordrecht